

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту постанови Кабінету Міністрів України
«Про внесення змін до Правил охорони електричних мереж»

1. Мета

Метою прийняття проєкту постанови є врегулювання питань щодо встановлення вимог до охорони електричних мереж, підвищення надійності електропостачання та безпеки населення шляхом удосконалення господарсько-правових відносин між учасниками ринку електричної енергії, юридичними та фізичними особами, у власності яких перебувають об'єкти передачі електричної енергії і/або які здійснюють їх експлуатацію, а також підприємствами, установами, організаціями та громадянами, яким надано у власність, постійне або тимчасове користування земельні ділянки, на яких знаходяться об'єкти передачі електричної енергії.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Відповідно до статті 32 Закону України «Про землі енергетики та правовий режим спеціальних зон енергетичних об'єктів» додаткові вимоги щодо особливого режиму використання земель у межах спеціальних зон об'єктів енергетики встановлюються Правилами охорони електричних мереж, які затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Із прийняттям вищезазначеного Закону виникла необхідність приведення у відповідність Правил охорони електричних мереж, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 04 березня 1997 р. № 209 (далі – Правила).

Останні зміни цих Правил здійснено постановою Кабінету Міністрів України від 22 березня 2017 р. № 161 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань безпеки дорожнього руху» в частині коригувань окремих назв організацій.

Таким чином, більше 20 років вимоги Правил залишалися незмінними. Водночас протягом цього періоду відбулися суттєві зміни в законодавстві України, а також зазнали змін відповідні технічні норми та правила, що впливають на формування та реалізацію вимог Правил.

Лише протягом 2020 року було зафіксовано 367 випадків порушення охоронних зон електричних мереж різних рівнів напруги та виявлено недотримання їх власниками вимог експлуатації електричних мереж в частині утримання охоронних зон у належному стані. Це стало причиною значної кількості відключень електричних мереж і, як наслідок, знеструмлення споживачів. Загальний недовідпуск електричної енергії склав 1515,44 тис. кВт*год.

Так, порушення вимог Правил у частині охорони мереж та охоронних зон в 2020 році призвело до прямих збитків у системоутворюючій мережі системи передачі 220-750 кВ через падіння і пошкодження опор більше ніж на 5 млн грн (збиття сільгосптехнікою – 2 опор 750 кВ, 1 опори 330 кВ та 1 опори 220 кВ), крадіжки металевих кутників з опор привели до збитків більше ніж на 12 млн грн.

У системах розподілу було пошкоджено 115 опор ПЛ 35-150 кВ та 1102 опори ПЛ 0,4 -10 кВ.

Водночас рівень аварійності в електричних мережах напругою 10 (6) – 110 (150) кВ, а це близько 830 тис. км, залишається достатньо високим і спостерігається збільшення кількості відключень та їх тривалості, зокрема, через двозначність тлумачень окремих вимог Правил, особливо споживачів електричної енергії, розподіл електричної енергії для яких здійснюється операторами системи розподілу через мережі інших споживачів (власників електричних мереж).

Досвід експлуатації електричних мереж довів, що цілий ряд саме таких конфліктних ситуацій пов'язано з особливим режимом охоронних зон, розбіжностями в нормативно-правових актах, нечіткими формулюваннями вимог щодо проектування відповідних охоронних зон, а також доглядом за зеленими насадженнями, які знаходяться в охоронних зонах електричних мереж.

3. Основні положення проєкту акта

Проєктом постанови вносяться зміни до Правил шляхом викладення їх у новій редакції з метою встановлення додаткових вимог щодо особливого режиму використання земель у межах спеціальних зон об'єктів енергетики, усунення розбіжностей з чинними нормативно-правовими актами, забезпечення чіткого формулювання вимог щодо догляду за зеленими насадженнями та попередження виникнення конфліктних ситуацій, пов'язаних з особливим режимом охоронних зон електричних мереж.

4. Правові аспекти

Земельний кодекс України;
Лісовий кодекс України;
Водний кодекс України;
Закон України «Про ринок електричної енергії»;
Закон України «Про землі енергетики та правовий режим спеціальних зон енергетичних об'єктів».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проєкту постанови не потребуватиме додаткового фінансування з державного та місцевого бюджетів і здійснюватиметься в межах видатків, передбачених Законом України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» на функціонування Держенергонагляду.

6. Оцінка відповідності

У проєкті постанови відсутні положення, що стосуються впливу на зобов'язання України у сфері європейської інтеграції, прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, створюють підстави для дискримінації.

7. Прогноз результатів

Реалізація постанови матиме позитивний вплив на інтереси заінтересованих сторін:

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
<p>Учасники ринку електричної енергії, юридичні та фізичні особи, у власності яких перебувають об'єкти передачі електричної енергії і/або які здійснюють їх експлуатацію.</p> <p>Юридичні та фізичні особи, яким надано у власність, постійне або тимчасове користування земельні ділянки, на яких знаходяться об'єкти передачі електричної енергії</p>	<p>Підвищення безпечності та надійності функціонування електроенергетичної інфраструктури</p>	<p>Нова редакція Правил відповідає вимогам чинного законодавства та інших нормативних документів, враховує досвід експлуатації електричних мереж, чітко розмежовує обов'язки власників електричних мереж та суб'єктів господарювання щодо дотримання особливого режиму охоронних зон електричних мереж, що дозволить забезпечити належне проектування відповідних охоронних зон, а також здійснення догляду за зеленими насадженнями, які знаходяться в охоронних зонах електричних мереж.</p>
<p>Споживачі електричної енергії</p>	<p>Забезпечення належного рівня якості та надійності постачання</p>	<p>Міненерго спільно з Держенергонаглядом здійснюватиме контроль та моніторинг за виконанням Правил та у разі загрози</p>

	електричної енергії	надійності постачання електроенергії вживатиме заходів із зменшення ризиків її порушення.
--	---------------------	---

**Т.в.о. Голови Державної інспекції
енергетичного нагляду України**

Роман БОДНАР

«___» _____ 2021 р.